

L'escoltisme en marxa

// **Reportatge** Aprenentatge i Servei: projectes educatius per millorar l'entorn // Pàg. 4-5-6

// **Entrevista** Rafael Ribó "S'ha de reconèixer més el paper dels infants

en la nostra societat fent-los protagonistes i educant-los en el seus drets i deures". // Pàg. 9-10-11

// **Publicacions** Educar en el lideratge, d'Àngel Castiñeira: "el bon lideratge no és el que dóna ordres, és el que aconsegueix mobilitzar la gent davant d'una causa" // Pàg. 18-19

SUMARI

3 Editorial. Educar en la diversitat

4 Reportatge. Aprenentatge i Servei: projectes educatiu per millorar l'entorn

7 Mosaics identitaris. SÍLVIA AYALA

8 Voler transformar el món en temps de crisis. GERARD MUÑOZ

9 Entrevista a Rafael Ribó, Síndic de Greuges, i a Maria Jesús Larios

12 Repàs del curs!

14 Els Follets de tot Catalunya es troben per treballar els hàbits sostenibles

15 El repte de fundar un agrupament

16 La trobada més multitudinària de joves de l'escoltisme català, la Tropicat, reuneix 2300 persones a Cardedeu

18 Educar en el lideratge, d'Àngel Castiñeira

20 L'Escola FORCA adapta els cursos a la nova normativa de formació en el lleure

22 Opinió. La desobediència civil: una eina per a la incidència. M. GABRIELA SERRA

23 Per què Amescoltes?

escoltescatalans

Educant ciutadanes i ciutadans
compromesos, conscients, crítics
i responsables

Núm. 15 Tardor-hivern 2013-2014

Director

David Pérez

Redacció

Carla Liébana

Consell de redacció

Víctor Muntés, Ernest Benach, Elena González, David Pérez i Carla Liébana

Han col·laborat en el número 15

M. Gabriela Serra, Sílvia Ayala, Rafael Ribó, Maria Jesús Larios, Marta Alfonsea, Gerard Muñoz, Albert Carné, Montserrat Auqué, Esther Rosàs, Josep Oliveres, Josep Maria Escorsa, Teresa Badenes, Sílvia Dolcet, Sara Vidal i Claners de l'AE Can Baró, Mariona Zamora i Pioners de l'AE Serra de Marina, Mercè Cama.

Disseny i maquetació

Lluís Bertrams

www.luisbertrams.cat

Impressió

Cevagraf SCCL

Edita

Fundació Escolta
JOSEP CAROL

C/Mare de Déu del Pilar 16-18
08003 Barcelona
93 268 91 11
www.josepcarol.cat
comunicacio@josepcarol.cat

**escoltes
catalans**
l'associació laica
de l'escoltisme català

C/Mare de Déu del Pilar 16-18
08003 Barcelona
93 268 91 10
www.escoltes.org
comunicacio@escoltes.org

Dipòsit legal

B-44691 – 2005

ISSN

1885-4737

Membre de l'Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

En conveni amb

**Generalitat
de Catalunya**

Ajuntament de Barcelona

Amb el suport de

Obra Social "la Caixa"

Subscripció anual

6 euros o adhesió a Amescoltes.

Educar en la diversitat

Durant els anys noranta i dos mil, Catalunya va rebre més d'un milió de persones nouvingudes provinents de tots els continents del planeta. En pocs anys, s'eixamplà enormement la diversitat social, cultural, lingüística o espiritual del nostre país.

La humanitat és molt rica en diversitat, un concepte que defineix com cadascun de nosaltres és diferent i únic, i alhora ens remet al fet que tots som el mateix: persones. La diversitat expressa, doncs, aquesta multiplicitat de la unitat, tant si parlem d'individus com també de grups humans que resollem de manera diversa la nostra adaptació al medi. Aparentment és, doncs, un concepte relativament senzill d'explicar. I tanmateix, massa sovint costa que sigui entès. Perquè viure i conviure en i des de la diversitat és una riquesa, però alhora comporta certs riscos que, massa sovint, es tradueixen en por. I una societat no pot construir-se des de la por. Les societats que avancen són les que superen aquesta por, i veuen en la diversitat un valor social imprescindible.

Fixem-nos en una altra manera d'enfocar la qüestió: la identitat. O millor encara, parlem dels trets identitaris de persones o comunitats. Perquè sabem que la identitat no és rígida, ni immutable, ni única, i que les persones tenim diversos trets identitaris barrejats que són flexibles i dinàmics, que es relacionen amb sentiments de pertinença a col·lectius, i que poden estar vinculats a aspectes tan dispars com la nacionalitat, el gènere, el grup social, el grup ètnic, l'origen geogràfic, l'entorn de convivència, l'orientació sexual i un llarg etcètera.

Reivindicar-nos identitàriament és extraordinàriament positiu, ens enforteix i ens enriqueix individualment i col·lectiva. Tanmateix, genera sovint la necessitat de diferenciar-nos i d'explicar-nos en contraposició als altres, i és aquí on hom comet l'error d'afegir una valoració negativa a aquells que no formen part d'un o altre grup identitari. Es reforça així l'autoestima debilitant, menystenint, fins i tot humiliant la d'altri. I afegim que, en un context de crisi social i econòmica de llarga durada com l'actual, s'aguditzen els riscos d'incomprensió, estereotipatge i conflictivitat entre persones amb trets identitaris diferenciats.

Reforcem la nostra, les nostres identitats, i aprenguem alhora a entendre, a reconèixer la diversitat. Més enllà, aprenguem també a gaudir-la, perquè és font de coneixement, de pensament obert i crític, de valors inherents com el respecte o la coresponsabilitat. Perquè és, alhora, un dels pilars per a una construcció social cohesionada en la societat complexa del segle XXI. La combinació harmònica entre identitat i diversitat és, doncs, una de les claus de volta del nostre futur com a persones, com a col·lectius diversos, com a país.

L'educació és, també en aquest àmbit, la millor eina que tenim a l'abast per conduir la nostra societat cap aquesta direcció. I l'escoltisme pot i ha de tenir-hi un paper protagonista. Perquè la vivència al cau, a l'entorn més proper, a les excursions, als campaments, és un marc privilegiat que cal aprofitar; perquè la dimensió internacional de l'escoltisme ens permet interactuar i enriquir-nos amb altres realitats tan llunyanes i, alhora, tan properes; perquè la nostra és una voluntat de transformació social a la cerca d'una societat més justa.

Ja ho sabem, però de tant en tant és bo recordar-ho: l'escoltisme esdevé un motor de cohesió social que educa infants i joves perquè creixin i es desenvolupin plenament en un món divers. No defallim, doncs, en continuar treballant per proposar un model d'educació en la diversitat que contribueixi a bastir els fonaments socials d'avui i de demà.

Les societats que avancen veuen en la diversitat un valor social imprescindible.

L'escoltisme esdevé un motor de cohesió social que educa infants i joves perquè es desenvolupin plenament en un món divers.

Víctor Muntés i Mulero
President d'Escoltes Catalans

Ernest Benach i Pascual
President de la Fundació Escolta Josep Carol

Aprenentatge i servei: projectes educatius per a millorar l'entorn

Els projectes a nivell local amb propòsit transformador van en augment a la nostra Associació. Fer una recollida de joguines, pintar un sender, rehabilitar edificis o ajudar en les tasques d'una ecovila són alguns dels projectes d'APS que els agrupaments d'Escoltes Catalans han desenvolupat darrerament amb èxit... i la llista continua!

Un dels pilars de l'escoltisme és fer servei: contribuir amb el propi esforç al desenvolupament de la comunitat, sense esperar res a canvi. És una de les pràctiques habituals dels agrupaments, però també és una manera d'entendre la vida a nivell individual i col·lectiu. Avui, el "fer servei" que l'escoltisme ha dut a terme des de sempre, s'identifica en el conjunt de la comunitat educativa com l'Aprenentatge i Servei (APS), un terme que combina l'assoliment d'uns objectius educatius per als infants i joves implicats, amb el desenvolupament d'accions sobre necessitats reals de l'entorn per tal de millorar-lo.

Habitualment a EC hem centrat les accions de servei a les unitats de Clan, ja que en les etapes educatives més grans és quan comencem a explorar i entendre el nostre entorn de manera més conscient, però els projectes d'APS poden ser molt diversos, adaptats a contextos i edats diferents. Veiem-ne alguns exemples!

El valor de les joguines

L'AE El Pi de les Corts de Barcelona (Vegueria del Barcelonès) va dur a terme un APS amb la unitat de Follets fa dos anys. Teresa Badenes, actual responsable pedagògica i cap de Follets en aquell moment, explica que fins aleshores l'agrupament només havia realitzat APS amb la unitat de Pioners, participant de 'La Murga' i d'una altra iniciativa amb la residència d'avis del barri. Aquest mateix grup de joves, quan van ser Claners van tenir molt present que volien seguir fent APS, ja que les experiències anteriors havien estat molt enriquidores. Però la Teresa va pensar que era el moment de provar-ho amb els més petits: 'Érem dues caps amb experiència i per això ens va venir de gust apostar per un projecte diferent, que en certa manera era un repte però que estàvem disposades a assumir'.

El procés va ser molt lent per tal que els Follets hi participessin, però va valer molt la pena, perquè se'l van fer seu

Així que a partir de l'ambientació del curs, protagonitzada per un follet del bosc, els infants van començar a fer propostes concretes per millorar l'entorn. Van sortir moltes idees: recollir excrements de gos dels carrers del barri, recaptar aliments per a persones amb problemes econòmics... i fer una recollida de joguines per a infants en situacions desfavorides, que va ser l'opció escollida! L'acció es centrava bàsicament en un dia de recollida de joguines al carrer, però hi havia molt feina prèvia. Com les joguines podien ser de segona mà (però en bones condicions), van fer un treball de gestió de les emocions sobre el fet de desprendre's de les joguines –especialment, va funcionar molt bé un cinefòrum de la pel·lícula *Toy Story*-, sobre el fet de compartir les coses, van dissenyar i pintar els cartells per penjar-los al barri, van repartir fulles per fer difusió del projecte, etc. "El procés va ser molt lent per tal que els Follets hi participessin, però

Què és l'APS?

"L'aprenentatge servei és una proposta educativa que combina processos d'aprenentatge i de servei a la comunitat en un únic projecte ben articulat en el qual els participants aprenen alhora que treballen en necessitats reals de l'entorn, amb la finalitat de millorar-lo."

Tal com indica el seu nom, l'APS representa el binomi resultant de dos elements coneguts per tots (l'aprenentatge i el servei), que en unir-se generen una realitat nova que intensifica els efectes de cada un d'ells per separat. L'aprenentatge millora el servei, allò que s'aprèn es pot transferir a la realitat en forma d'acció i permet donar un servei de qualitat a la comunitat. D'altra banda, el servei motiva i dóna sentit a l'aprenentatge, li aporta experiència vital, el torna significatiu i permet extreure nous aprenentatges.

En l'APS es fonen la intencionalitat pedagògica i la intencionalitat solidària. L'APS és un projecte educatiu amb utilitat social.

Extret de « Guia de butxaca: Aprenentatge Servei », del Centre Promotor d'APS

va valer molt la pena, perquè se'l van fer seu", diu la Teresa, "els nens i les nenes sabien a què venien al cau i això va augmentar molt la seva motivació i implicació."

Quan aquests Follets van passar a ser Llops, van voler fer una iniciativa similar, tot i que per motius externs no van poder executar-la. "Es tractava de fer una tarda d'intercanvi de jocs en una residència d'avis, però els caps no van aconseguir una resposta positiva per part dels centres de la zona. És important que aquestes situacions no ens facin perdre les ganes de tornar-ho a intentar, ja que també hi ha un aprenentatge quan les coses no surten com esperàvem".

Cada vegada més, l'Agrupament té presents els APS com a eines amb molt potencial. De moment, s'han compromès amb el projecte 'El Camí' -una ruta de senderisme cultural en procés de senyalització de forma participativa-, conjuntament amb dos esplais del barri, i són vetlladors d'un tram de Collserola que han d'anar a cuidar any rere any.

Els Follets de l'AE El Pi de les Corts als campaments d'estiu.

Els Claners de l'AE Can Baró fent tasques diverses de manteniment de l'espai.

Campaments sostenibles

L'APS pot ser ideal per estructurar un trimestre o un curs, de manera que els infants o joves van fent cau a cau un projecte amb un objectiu clar, però també és una opció per viure uns campaments diferents.

Els Claners l'AE Can Baró de Barcelona (Vegueria del Barcelonès) van realitzar diversos APS aprofitant els estius. Durant les primeres fases de l'etapa de Clan, van decidir focalitzar les seves descobertes en tres blocs de treball: natura i sostenibilitat, formes d'organització alternatives i mètodes d'integració social. "Hem pogut comprovar com l'APS és una eina molt útil per intercanviar experiències, serveis, coneixements, i a nosaltres ens ha servit com a fil conductor per poder anar duent a terme el nostre projecte d'aquests dos últims anys", expliquen els Claners.

Van col·laborar en les feines manuals del terreny (desbrossar, treballar l'hort o amb tasques relacionades amb l'apicultura) a canvi d'allotjament, menjar i formació

Per començar amb el primer bloc, van decidir fer els campaments de Setmana Santa del 2012 a Arcàdia, una petita *ecovila* pròxima a Banyoles. Allà van col·laborar en les feines manuals del terreny (desbrossar, treballar l'hort o amb tasques relacionades amb l'apicultura) a canvi d'allotjament,

menjar i formació, que es basava en una sèrie de xerrades informatives sobre com s'organitzava l'*ecovila*, quins eren els seus principis d'acció i els seus futurs projectes. A més, també van tenir l'oportunitat de practicar ioga i gaudir d'una harmonia especial amb la natura, basada en el respecte i l'espiritualitat.

El passat agost van treballar, a canvi d'allotjament i formació, en un terreny en fase d'acimatació als afores de Garcia, un poblet proper a Móra d'Ebre. Van participar en la construcció d'un pou sec, van acabar la paret d'una cabanya, van desbrossar el terreny i van pintar estructures, entre d'altres coses. A més, tenien com a objectiu fer uns campaments el màxim sostenibles possible: van utilitzar un forn solar (que va donar menys resultat de l'esperat) i procuraven comprar menjar ecològic, de quilometratge zero i a proveïdors locals, reduint el consum d'envasos i reciclant i reutilitzant el màxim possible.

"Volem transmetre que tot APS és una bona oportunitat, ja que encara que s'hagi de treballar per aconseguir allotjament i/o menjar, val la pena, només per valorar encara més el que fem i el que comporta (a part, clar, de la utilitat de les formacions aportades)", conclouen els Claners.

Algunes imatges dels Pioners de l'AE Serra de Marina durant la realització del projecte Kivit.

De La Murga al Kivit

'La Murga, per un habitatge digne' és el projecte d'APS d'Escoltes Catalans per excel·lència. Cada any – i ja van 17 edicions- hi participen uns quants agrupaments, de manera que mica en mica tots hagin viscut l'experiència. Durant els campaments de primavera, Pioners i Claners es dediquen a rehabilitar habitatges de persones amb problemes socioeconòmics del Casc Antic de Barcelona o bé, durant els d'estiu, del Casc Antic de Lleida –des de fa dos anys.

Com molts agrupaments desitgen participar-hi, s'intenta equilibrar la participació. En l'edició d'enguany els Pioners de l'AE Serra de Marina de Vilassar de Dalt (Vegueria del Maresme) no van poder fer 'La Murga', però com estaven molt interessats en el tema van crear un projecte similar al seu poble, el projecte 'Kivit' per un habitatge digne.

Els caps van contactar amb els Serveis Socials del poble per tal de trobar uns candidats disposats a rebre els Pioners a casa seva. Durant els mesos previs a l'acció, van realitzar activitats de conscienciació sobre el 4t món, com ara l'assistència a la manifestació del 16F organitzada per la PAH (Plataforma d'Afectats per la Hipoteca) per defensar el dret a l'habitatge digne o assistir a una xerrada sobre dones, crisi i feminització de la pobresa.

"Finalment, durant quatre dies vam ajudar a rehabilitar les cases de dues dones mentre fèiem vida al cau", expliquen els Pioners. "Va ser una experiència molt valuosa i enriquidora i esperem que els Pioners d'aquest curs també la visquin, ja que encara hi ha gent en risc d'exclusió al poble a qui podem ajudar", conclouen.

Els Raiers de l'AE Lo Mòtit pintant els jocs al terra del Parc del Magalàs.

Donant color a les places d'Alcarràs

Seguint amb la rehabilitació d'espais, passem del privat al públic. Els Raiers de l'AE Lo Mòtit d'Alcarràs (Vegueria de Lleida) van optar per millorar les places del seu poble, fent-les més agradables per a les persones. Quan els caps els van plantejar fer un APS, els van fer un passi de vídeos d'experiències d'altres agrupaments. Com en aquell moment no se'ls va acudir què fer, van pensar que podrien preguntar als veïns del municipi. I així va ser: van sortir a fer enquestes i, com a resultat, van obtenir que a la gent li agradaria millorar l'aparença de les places, que eren totes molt grises i necessitaven color.

Els Raiers van agafar les regnes del projecte i la seva motivació i responsabilitat es va anar incrementant

A Alcarràs hi ha moltes places, però van decidir centrar-se en dos espais: el Parc del Magalàs i la Plaça Nova. En el primer, van pensar a col·locar jocs tradicionals al terra, com la diana o els escacs. D'aquesta manera, milloraven la seva estètica i dinamitzaven l'activitat de grans i petits al parc. A la Plaça Nova, van creure que unes jardineres pintades plenes de flors quedarien molt bé.

Lavors van començar les gestions: els caps van presentar la proposta a l'Ajuntament i van aconseguir una aprovació instantània! Com l'Ajuntament els va donar ple suport, de seguida els va enviar un arquitecte a fer cau un dissabte, per explicar als Raiers què es podia fer i què no. "Els caps érem presents a la reunió, però ens vam voler mantenir al marge. D'aquesta manera, els Raiers van agafar les regnes del projecte i la seva motivació i responsabilitat es va anar incrementant", explica la Sílvia Dolcet, cap de Raiers.

Com el temps se'ls va tirar una mica a sobre, l'any passat no van poder finalitzar totes les millores que tenien pensades i està previst tancar el projecte aquest curs. Tot i que ja s'ha fet molta feina, encara volen fer alguns retocs: han elaborat figures de filferro amb simbologia escolta i les clavarán a les jardineres i, a més, enganxaran altres figures amb la forma de les mans dels Raiers en una paret de ciment. És a dir, que els espais públics d'Alcarràs no només tenen més colors i fan més agradable el lleure dels veïns... sinó que a més contenen obres d'art plenes de significat!

Una imatge de grup dels membres de l'AE Jaume Vicens Vives.

Els Pioners de l'AE Jaume Vicens Vives.

Potenciar l'APS

Escoltes Catalans potencia l'APS que desenvolupen els agrupaments, i ho fa, entre altres maneres, difonent exemples com els que aquí presentem, com també treballant-ho a nivell formatiu a les branques, generant recursos per al desenvolupament de projectes a nivell local.

Així és com s'ha animat el Consell de l'AE Jaume Vicens Vives de Molins de Rei (Vegueria del Baix Llobregat-Vallès) a redactar un projecte per rehabilitar les parts exteriors de les cases que estan al costat del cau, que estan malmes, plenes de pintades i brutes. La idea és rascar la pintura vella, enguixar i posar morter allà on faci falta i després repintar-hi a sobre. Al final, també es vol fer un mural divulgatiu del cau per fer-lo més visible i, per tant, tenir més incidència al poble.

El projecte està plantejat de tal manera que hi puguin participar els Pioners i Raiers en la fase inicial de "reparació" i després obrir-lo a les famílies i a la resta dels nens per a la creació del mural. "Volem que aquesta rehabilitació no sigui tan sols aprendre a posar guix i morter i pintar-hi a sobre, sinó poder fer una mica de reflexió sobre la deixadesa dels espais públics i les pintades (és art? no ho és?)", explica en Josep Maria Escorsa, cap de Pioners i cap d'Agrupament.

Aquest projecte s'ha presentat a un certamen que la CUP ha organitzat al municipi, "Millorem Molins", i ha obtingut el 2n premi, amb una dotació econòmica que els facilitarà molt els recursos materials necessaris per poder-lo dur a terme.

Mosaics identitaris

Sílvia Ayala Rubió

Quan pensem en el repte de la interculturalitat, recordo una conversa que va tenir lloc en el marc d'un projecte de cooperació al desenvolupament entre els Éclaireuses et Éclaireurs du Sénégal i Escoltes Catalans (EC), durant l'estada a Senegal. Un noi del grup d'EC va demanar a un éclaireur si se sentia més peul que senegalès o viceversa. L'éclaireur no va entendre el sentit de la pregunta. Ell és un ciutadà de Thiès -la segona ciutat més gran de Senegal-, pertanyent a l'ètnia peul, però nascut i crescut en un entorn wòlof -ètnia majoritària a Senegal-. No entenia a què es referia quan se li estava demanant prioritzar entre la pertinença al col·lectiu comprès entre les fronteres de l'estat o a l'ètnia.

L'escena fou interessant ja que un dels objectius dels projectes de cooperació a Escoltes Catalans és fomentar el diàleg intercultural, però em pregunto per què no es van entendre. Potser la pregunta tenia un tic etnocèntric? Potser qui interrogava projectava la seva pròpia realitat -on hom es debat entre identitat catalana o espanyola- a l'hora d'entendre la realitat identitària del company senegalès/peul? Potser qui preguntava buscava en la resposta quelcom identificable amb els seus propis paràmetres culturals i polítics?

Incitar algú a escollir sobre la seva identitat -et sents més x que y?- pot generar algun conflicte

Això em va portar a la reflexió que el debat sobre les identitats és complex i té molts perills. Incitar algú a escollir sobre la seva identitat -et sents més x que y?- pot generar algun conflicte que pot desembocar en fanatismes o xenofòbia, com assenyala Amin Maalouf en el seu assaig *Les identitats que maten*. Per tant, una primera premissa important és contextualitzar la nostra

pregunta en l'espai on l'estem fent. Maalouf, en resposta a la pregunta sobre si ell se sent "més aviat libanès o més aviat francès", contesta que "les dues coses alhora" i continua "si sóc qui sóc és perquè em trobo al llindar de dos països, de dues o tres llengües, de múltiples tradicions culturals. Això és precisament el que defineix la meua identitat". L'escriptor afirma que això no vol dir que té diferents identitats juxtaposades, sinó que només té una identitat composta de tots els elements que li han donat forma, una barreja especial que no és mai la mateixa per a un altre.

Per tant, una premissa cabdal és entendre que la identitat és quelcom individual. "Efectivament construïda socialment, efectivament formada en contraposició a altres grups, però potencialment gestionada de manera individual", com s'afirma al llibre recentment publicat (*De*) *construint identitats. Una proposta educativa per treballar les identitats flexibles en el marc de la interculturalitat*. Aquest nou número de la col·lecció Tambali d'Escoltes Catalans i l'Editorial Graó convida al repte de deconstruir-se per tornar-se a construir de nou, identificant, situant i analitzant cada peça que conforma la pròpia identitat. Així, l'objectiu és que les persones siguin capaces de gestionar la seva identitat per damunt de pressions socials; que esdevinguin individus amb capacitat crítica de decidir quan volen sentir-se part d'un col·lectiu identitàri perquè és interessant o quan volen desmarcar-se del col·lectiu perquè és perjudicial, com es recull al darrer *Tambali*. Això no vol dir que el sentiment identitàri compartit sigui negatiu, ans al contrari, és fonamental sentir-se part d'un grup o d'una societat, però és important ser-hi amb una mirada crítica.

Essent conscients que la nostra identitat és una construcció social, podem treballar sobre la flexibilitat d'aquest constructe, la qual cosa ens

permetrà tenir punts de vista molt més amplis a l'hora de comprendre el comportament d'altres persones i altres col·lectius. Com recull el llibre *Identitats: Educació, immigració i construcció identitària* de Marta Comas, Encarna Molina i Mònica Tolsanas, hem de considerar totes les persones "siguin quins en siguin l'origen i els referents culturals, subjectes actius, protagonistes de la planificació i el desenvolupament del seu procés identitàri". I aquesta és la clau de la cohesió social, desenvolupar la capacitat de comprensió des de la convivència intercultural i l'empatia, ja que si no respectem la diversitat identitària de cadascú i de cada col·lectiu caminarem cap a la fragmentació social.

Aquest nou Tambali convida al repte de deconstruir-se per tornar-se a construir de nou, identificant, situant i analitzant cada peça que conforma la pròpia identitat

Voler transformar el món en temps de crisi

Gerard Muñoz, membre de la comissió de finançament privat i codi ètic

En els darrers anys hem estat moltes les associacions educatives que ens hem hagut de repensar per tal d'adaptar-nos a la difícil situació econòmica que travessa el país.

Durant aquests anys hem vist minvades de forma notable les aportacions de les Administracions Públiques, però també hem hagut de fer front als problemes que estan tenint tantes i tantes famílies per a cobrir el cost de les nostres activitats. De seguir aquesta dinàmica decreixent, cal considerar real el risc de no poder seguir realitzant la nostra tasca, posant en perill tots els avenços que s'han aconseguit en les darreres dècades.

És hora doncs, de posar-nos a treballar i utilitzar la creativitat, l'optimisme i el compromís que caracteritza l'escoltisme per a cercar la manera de seguir realitzant la nostra tasca, que ara més que mai, juga un paper vertebrador de la cohesió social d'infants i joves al nostre país.

Lluny de quedar-nos tancats als nostres caus empetint les nostres activitats per no ser capaços de finançar-les, ara és el moment que els i les escoltes sortim al carrer i participem de la vida col·lectiva mostrant a la societat qui som i què fem, ja que només comunicant al món quin és el nostre projecte podrem buscar maneres de finançar-lo. És hora d'innovar, de crear projectes i històries plenes de missatge i il·lusió i esdevenir referents de la transformació social. Experiència no ens en falta, projectes de cooperació com "La Murga", que cerca la sensibilització sobre el dret a un habitatge digne, mostren de què som capaços. Un cop hàgim realitzat aquest esforç de definició i comunicació del projecte podem plantejar-nos el següent pas: la cerca de finançament.

Fins fa un parell o tres d'anys, els recursos de la majoria d'associacions educatives es podien separar en dues categories: recursos propis (quotes, activitats per recaptar fons...) i recursos externs provinents d'organismes públics (subvencions). Davant la davallada simultània d'ambdues fonts de finançament i amb la voluntat de voler seguir fent créixer la nostra activitat, cal posar en valor una tercera font de recursos: el finançament privat.

El finançament privat, que s'ha de veure sempre com un mitjà i mai com una fi, pot ser l'eina que necessitem per tal de fer viables econòmicament els nostres projectes. Cal notar que existeix un gran nombre d'entitats privades amb les quals ens podem arribar a relacionar i, per tant, existeix una alta probabilitat que puguem trobar l'encaix entre les nostres necessitats i la contrapartida que podem

donar a l'entitat privada. I és que el fet que hàgim de donar una contrapartida a l'entitat privada esdevé una de les grans diferències amb el finançament al qual estàvem acostumats. En el cas de finançament privat, parlem de relacions, i com tota relació cal cuidar-la, mirar-la i entendre que l'altra part també espera alguna cosa a canvi. Perquè sigui reeixida, aquesta relació no ha de basar-se només en aquests interessos materials mutus, sinó que les dues entitats han de compartir un marc de principis i valors comuns que és la base sobre la qual desenvolupar relacions i col·laboracions fructíferes. Així doncs, és important que les entitats articulem quin és el marc de criteris sobre el qual volem basar les nostres relacions.

Hem d'estar preparats per explicar els nostres projectes a empreses i altres organitzacions i cercar un acord mutu on ambdues parts en sortim beneficiades. De vies n'hi ha moltes i cada entitat privada pot definir la que més li convé, però es poden agrupar en ajuts directes, participació en premis i concursos, i sponsors i patrocinis. No totes les empreses estaran disposades a voler ajudar-nos, però n'hi ha moltes que sí, són aquestes a qui hem d'encisar amb la nostra proposta de valor.

Una altra modalitat quan busquem finançament privat, consisteix a cercar col·laboradors individuals que ens ajudin a fer viables les nostres activitats. Aquesta acostumava a ser una tasca molt costosa, però sortosament en els darrers anys s'han anat popularitzant plataformes de *crowdfunding* que faciliten aquesta cerca de finançament, fent-la arribar a tots els públics i ajudant a difondre el nostre projecte.

Tampoc cal oblidar que hi ha moltes entitats privades, que tot i no ajudar-nos amb recursos monetaris, ens poden ajudar amb aportacions materials que poden facilitar el desenvolupament de la nostra activitat.

És possible que quan anem a explicar el nostre projecte ens trobem davant d'una persona que té molta feina, que no entén la nostra terminologia i que inicialment es mostri reticent. Haurem de ser hàbils per saber captar la seva atenció i implicar-lo emocionalment en el nostre projecte.

Així doncs, no podem restar impassibles d'aquesta realitat canviant, i cal que l'escoltisme posi mans a la obra per tal de definir, comunicar i finançar (per aquest ordre) els seus projectes. Només així blindarem el paper cohesionador que juguem al nostre país.

Entrevista a Rafael Ribó:

“S’ha de reconèixer més el paper dels infants en la nostra societat fent-los protagonistes i educant-los en el seus drets i deures”

Rafael Ribó (Barcelona, 1945) és el Síndic de Greuges de Catalunya des de 2004. Llicenciat en Ciències Econòmiques i en Dret per la Universitat de Barcelona, és doctor en Ciències Polítiques, Econòmiques i Comercials per la mateixa universitat. Té un màster en ciència política i ha impartit docència a diverses universitats catalanes, així com a l'estranger. Va iniciar la seva activitat política durant els anys d'estudiant i posteriorment va ser Secretari general del PSUC, diputat al Parlament de Catalunya, diputat al Congrés i president d'ICV. Va entrar a formar part del moviment escolta als 12 anys i va estar en actiu més de deu anys. D'aquella època té molt bons records, tot i que també reconeix que van ser molt durs per a l'escoltisme, que s'havia de dur a terme en la clandestinitat.

Maria Jesús Larios Paterna (Barcelona, 1970) és directora d'Afers Socials i de Relacions amb el Parlament del Síndic de Greuges i és l'adjunta per a la defensa dels drets dels infants i dels adolescents. És doctora en Dret per la Universitat de Barcelona, especialitzada en el dret a l'educació i la immigració. Va codirigir l'Anuari de la Immigració de la Fundació Bofill i el Seminari sobre els Drets dels Immigrants de l'Institut de Dret Públic de la Universitat de Barcelona. Té diverses publicacions en aquests àmbits i ha impartit docència en diverses universitats catalanes i a la Universitat andina Simón Bolívar.

ENTREVISTA

D'esquerra a dreta: David Pérez, director general de la FEJC; Elena González, cap d'Àmbit de Relacions Exteriors d'EC; Rafael Ribó, Síndic de Greuges; Maria Jesús Larios, adjunta al Síndic.

Elena González: *Creieu que existeix una correlació clara entre les desigualtats socials i l'accés a l'educació de les persones?*

Rafael Ribó: Està clar que l'educació és una eina bàsica per aconseguir una societat més justa i que no tothom hi té el mateix accés. Al Síndic, tot el treball que fem en aquest camp té un nord molt sòlid: el principi d'igualtat d'oportunitats. Aquest principi es pot veure afectat per molts factors: per raons de crisi econòmica -com està passant ara-, però també per raons ideològiques. Per exemple, fer trampes a l'hora de demanar l'entrada dels teus fills en una escola minva aquest principi. No tenir en compte que hi ha una població molt heterogènia i que l'hem de distribuir de forma homogènia a les escoles també: tenim massa escoles homogènies que són heterogènies entre elles i això és un indicador negatiu cap a la igualtat d'oportunitats. Sobre totes aquestes coses es poden aplicar polítiques públiques i el Síndic sempre ha estat combatent a fons aquests temes.

El lleure educatiu és un dels àmbits on hi ha una gran desigualtat d'accés

E.G.: En els darrers anys, heu detectat que la situació que estan patint algunes famílies hagi afectat més que mai la capacitat dels infants de poder desenvolupar-se plenament?

R.R.: Sí, la crisi encara ha agreujat més les desigualtats. Se'ns diu que no hi ha recursos, s'allargassen els compromisos sobre la planificació de construcció o de rehabilitació de centres, es redueix el personal a les escoles reduint la possibilitat de l'escola inclusiva, etc. Les recomanacions que surten del Síndic, ja sigui per les queixes que rebem, per les

actuacions que decidim o pels informes que fem -que són tres fonts diferents- van totes en aquesta línia, sempre sota el principi d'igualtat d'oportunitats.

Maria Jesús Larios: Darrerament s'ha vist com part de l'alumnat de l'escola concertada ha anat passant a la xarxa pública. Durant els últims anys s'havien fet esforços per garantir l'escolarització equilibrada amb ajuts per a l'alumnat que no podia assumir determinades despeses, però ara això s'ha reduït i influeix en la segregació. Una altra qüestió és l'accés a l'educació infantil de primer cicle, la 0-3, un àmbit clau en la lluita contra les desigualtats perquè està demostrat que anar a l'escola bressol en l'etapa 0-3 té efectes positius en l'evolució de l'infant. Però amb les reduccions en les aportacions públiques, els alumnes que més es beneficiarien d'aquesta educació primerenca hi tenen menys accés.

E.G.: En aquest context, creieu que el lleure també pateix restriccions?

M.J.L.: El lleure educatiu és un dels àmbits on hi ha una gran desigualtat d'accés, perquè així com l'escolarització obligatòria està garantida -tot i que hi ha mancances-, l'accés al lleure no està garantit. Hi ha determinades opcions que són molt integradores, en el sentit que no tenen cost, però no totes. Sabem casos de nens que no poden anar a les excursions que organitza l'escola perquè no tenen diners per pagar el que costa agafar l'autobús. Pel que fa a les activitats extraescolars, no tothom té l'opció de poder escollir, ja sigui per qüestions econòmiques, per context o per desconeixement.

David Pérez: *Creieu que hi ha prou reconeixement social del lleure educatiu, i del valor educatiu que pot aportar l'escoltisme dins d'aquest marc?*

R.R.: Prou reconeixement social no n'hi ha. La societat es va instal·lant cada vegada més en una resposta acomodaticia, pensant que l'escola ho solucionarà tot. Greu error: l'escola no és només els nanos i els mestres, hauria de ser molt més. I no és l'únic instrument per combatre la desigualtat, només faltaria. Ningú s'ha de pensar que ho podrà fer tot i per això cal reforçar la xarxa entre poders públics de tots els nivells, entitats socials i iniciativa privada. La responsabilitat de què els valors i l'educació tirin endavant, en primer lloc, hauria d'estar en mans de tota la gent elegida democràticament i, també, de la societat en general.

Cal reforçar la xarxa entre poders públics de tots els nivells, entitats socials i iniciativa privada

E.G.: Com valoreu aquesta xarxa que anomenaríem la comunitat educativa, considerant l'escola i tots els agents que tenen una intenció educadora?

R.R.: Perquè la xarxa funcioni bé, es necessita més participació i interès per part de molta gent. Falta implicació de les famílies, dels poders públics, dels mitjans de comunicació (el tema dels menors és molt mediàtic si hi ha escàndol, però col·laboren molt poc amb l'explicació de la tasca positiva que es fa en aquest àmbit). Tot això sense oblidar la responsabilitat del pedagog, del docent i dels nois i noies. S'ha de reconèixer més el paper dels infants en la nostra societat fent-los protagonistes i educant-los en el seus drets i deures. Encara estem a les acaballes del 'nen, calla' i hem d'apostar per una societat que reconeix els drets dels infants, i també els seus deures.

D'esquerra a dreta: Rafael Ribó, Maria Jesús Larios i Berta de la Flor, coordinadora dels equips de suport pedagògic.

Berta de la Flor: *Als Agrupaments escoltes trobem dificultats a l'hora de desenvolupar algun tipus d'acció amb l'àmbit escolar. Això dificulta que s'aprofitin els Agrupaments per ampliar l'acció educativa i a la inversa, que l'Agrupament també pugui aprofitar l'escola per generar sinèrgies.*

M.J.L.: Hi ha moltes línies de millora, que també estem treballant des del Síndic. Seria desitjable que l'escoltisme fos més conegut en determinats àmbits i que tots els infants hi poguessin accedir, si volguessin. A més, com feu una tasca que és complementària a altres tipus d'actuacions, podríeu tenir algunes facilitats, com ara la cessió de locals. Des del Síndic promovem que les activitats que desenvolupin les associacions siguin complementàries, però faltaria eliminar moltes compartimentacions.

Treballar la diversitat és consubstancial a fer un treball social públic, i en això els escoltes teniu una llarga tradició

B.F.: *Des de l'escoltisme, un dels reptes que tenim sobre la taula és la gestió de la diversitat. Què ens recomanarieu tenir present per assolir-ho amb èxit?*

R.R.: Treballar la diversitat és consubstancial a fer un treball social públic, i en això els escoltes teniu una llarga tradició. No faria més que animar-vos a seguir partint d'aquesta premissa de l'enriquiment que aporta la diversitat i com fem front a les pors que genera, allò de "ens prenen tot, s'aprofiten de tot", quan està demostrat que són arguments falsos. Podeu contribuir acollint els infants als Agrupaments i llavors les pors s'esborren amb la convivència.

D.P.: *Com valoreu la gestió de la diversitat a nivell de país?*

R.R.: Catalunya ha tingut moltes onades migratòries al llarg dels segles, però en els darrers 15 anys han augmentat més que mai: ara el 18% de població és immigrada i penso que la nostra societat ha estat treballant sobre aquesta realitat de manera molt positiva, conscientment o inconscientment.

Tot i així, és cert que s'estan creant clivelles socials. Les escoles que més treballen la diversitat són les que tenen el 98% d'alumnat estranger, procedent de països ben diversos. Tenim uns quadres docents magnífics en aquests centres segregats i es fa una tasca extraordinària. Però això no és una autèntica escola perquè no és una situació normalitzada. Per garantir el treball de la diversitat, s'ha de partir d'una distribució equilibrada i això només pot venir de l'àmbit públic. A banda de tot això, afegiria una cosa: si el sobiranisme té futur al nostre país, és si es basa en la diversitat i en un gran respecte a la pluralitat, de tothom, dels qui estan a favor d'això o d'allò.

E. G.: *Ens agradaria conèixer una mica més el teu passat escolta.*

R.R.: Estic molt agraït a l'escoltisme, que em va permetre viure moltíssimes experiències. Fins i tot vaig anar a una Jamboree, el 1957, a Birmingham (Anglaterra). Vaig tenir grans caps, que em van ensenyar moltíssim i agraeixo moltíssim l'educació en valors que vaig rebre de l'escoltisme, com també agraeixo molt la que vaig rebre de cultura de la natura, del repte de la muntanya i de l'amistat. I de la diversitat social. Jo venia d'una família de classe mitja alta i tenia a la patrulla companys de classe treballadora. Recordo com em sobtava quan els caps deien

'va, anem a fer un pic que hi ha al costat de La Molina' i algun company responia 'jo no tinc diners per pagar-me el tren'. Va significar per a mi conèixer una realitat social molt diversa i molt desigual. Però amb un gran tractament en positiu i basat molt en la igualtat i en què eres tu qui havies de participar en un equip, en un col·lectiu, i per uns objectius comuns.

Agraeixo moltíssim l'educació en valors que vaig rebre de l'escoltisme

D.P.: *Eren temps difícils per l'escoltisme.*

R.R.: I tant, érem clandestins. Hi havia la OJE, que era la secció juvenil de la Falange, i nosaltres estàvem sota l'aixopluc de l'Església. No ens podíem posar ni els fulards ni els uniformes, estaven fora de circulació. Recordo especialment el dia que vaig veure la primera senyera en un lloc públic: va ser a la Pica d'Estats, quan tenia 16 anys. Va ser emocionant. Va ser una etapa molt positiva a la meua vida i em va complementar molts aspectes.

B.F.: *Per acabar, què aconsellaries a un cap escolta en actiu?*

R.R.: Que posés molt accent en els valors. És important saber encendre un foc amb llenya mullada amb un sol misto (no sé si encara ho feu!) o marxar tres dies d'exploració tot sol. Però ho és més que hi hagi una educació col·lectiva posant l'accent en els valors. Li diria al cap "posa els valors per davant de tot en la teua tasca, i pensa que els infants que eduques, són gent que és tan protagonista com tu, que tenen uns drets i uns deures i que et poden ensenyar molt".

NOTÍCIES

Per l'educació, pel país i per la llengua

Acció Escolta de Catalunya, Minyons Escoltes i Guies i Escoltes Catalans, les tres associacions que formem la Federació Catalana d'Escoltisme i Guiatge (FCEG), ens hem posicionat conjuntament enguany en diverses ocasions.

Pel Dret a Decidir

Ens hem adherit al Pacte Nacional pel Dret a Decidir, ja que creiem que els valors que propugna estan en consonància amb els valors en què educa dia a dia l'escoltisme i el guiatge. El nostre país es troba immers en un procés de reflexió que reclama a tots els ciutadans treballar per construir plegats un projecte ambiciós. La nostra població ha crescut molt en tots els sentits, tant en nombre com en diversitat, la nostra manera de comunicar-nos i compartir es transforma a una velocitat sense precedents i el model econòmic ha canviat radicalment, fent encara més paleses les diferències entre persones que conviuen en el mateix context social, econòmic i polític. Amb tot, l'educació s'erigeix com un dels pilars per fonamentar el nostre present i el nostre futur.

L'escoltisme i el guiatge educa ciutadans responsables, compromesos, amb esperit crític i, sobretot, lliures. Volem que els catalans i les catalanes puguin triar el seu futur en un ambient de cohesió, de llibertat i on la última paraula, com ha de ser sempre, resideixi en el poble. Des de la FCEG creiem fermament en la democràcia i la justícia i, per això, creiem en el dret de qualsevol poble a decidir lliurement la seva identitat i el seu projecte.

Contra la LOMCE

Ens hem posicionat contra la nova llei d'educació donant suport a la vaga educativa del 24 d'octubre de 2013. Creiem que la nova "Ley Orgánica para la Mejora de la Calidad Educativa" (la "Llei Wert") pretén imposar uns canvis en el sistema educatiu que no només empitjoren la qualitat educativa dels nostres infants i joves i, per tant, del nostre present i futur, sinó que a més, representa un atac directe cap al model d'escola catalana. La LOMCE és una llei educativa espanyola que representa un atac al model d'immersió lingüística a l'escola que ha significat una forta eina de cohesió social al nostre país, amb el clar objectiu d'afeblir la identitat i cultura catalana arreu dels Països Catalans. Donem suport a un model d'escola propi que defensa el model d'immersió lingüística, donem suport a la nostra identitat cultural i nacional, a un model educatiu públic que fomenta la participació i que implica mares i pares en l'educació dels seus fills i filles. A una educació transversal i que pretén deixar petjada mirant cap al futur.

Vaga a les Illes

Escoltes Catalans, en sintonia amb el comunicat de Somescola.cat, vam mostrar el nostre suport a la comunitat educativa de les Illes Balears i Pitiüses en la convocatòria de la vaga indefinida contra la política lingüística del govern de José Ramón Bauzá. Considerem que la política lingüística imposada és un intent d'afeblir el català i eliminar-lo com a llengua vehicular i, per tant, un atac directe a la qualitat de l'educació. Com a entitat educativa, compromesa amb la societat i sensible a les situacions del seu entorn, considerem que l'educació no pot ser mai utilitzada com a instrument polític ni manllevar-li l'autonomia, ja que això és comprometre el futur de la comunitat. A més, entenem que la llengua catalana és l'eix vertebrador de la nostra societat i de la nostra cultura i això en gran part és gràcies a la política d'immersió lingüística.

Trobada de Formació a Les Corts

La VIII Trobada de Formació d'Escoltes Catalans es va celebrar enguany a Les Corts, acollida per l'AE El Pi de Les Corts (Vegueria del Barcelonès). Gairebé 500 caps van participar dels diferents espais formatius plantejats i dinamitzats pels equips associatius. El pedagog Antoni Zabala va ser l'encarregat de donar el tret de sortida a la trobada amb una ponència inicial, en la qual va destacar la importància dels caps com a agents educatius i referents per a infants i joves. A continuació, es va dur a terme la sessió principal en què es va convidar els participants a reflexionar sobre la incidència de l'escoltisme en la societat, en la comunitat i en la persona. Paral·lelament, es va dur a terme el SALT, la formació per a Claners, i a la nit, va tenir lloc la festa organitzada per l'AE El Pi de Les Corts. Diumenge, va ser el torn de la formació entorn la cooperació, dinamitzada per l'àrea homònima.

Dues edicions més de 'La Murga'!

La 17a del projecte d'APS "La Murga": per un habitatge digne ha tornat a reeixir a Barcelona. Més de cinquanta joves d'entre 15 i 17 anys i els seus caps van conuiu durant 5 dies amb veïns i veïnes escollits per Serveis Socials del Ciutat Vella, cooperant amb ells per millorar les seves condicions de vida i sensibilitzant-se sobre aquesta realitat. Aquest any hi van participar l'AE Montcabrer (Vegueria del Maresme), l'AE L'Espluga Viva i l'AE La Floresta (Vegueria del Baix Llobregat-Vallès), l'AE tacioplà i l'AE L'Alosa (Vegueria de Lleida).

Pel que fa 'La Murga Lleida', en la qual van participar els Pioners dels agrupaments escoltes AE El Pi de les Corts i AE Joan Maragall (Vegueria del Barcelonès), cal destacar la col·laboració de La Coordinadora d'ONGDs i AMS de Lleida que els van explicar de primera mà algunes històries de vida. A més, van fer una ruta guiada social per espais del Casc Antic, per tractar el tema de la pobresa i l'urbanisme.

Èxit als camps de treball de la FEJC

Els camps de treball que aquest estiu ha gestionat la Fundació Escolta Josep Carol han estat valorats molt positivament entre els participants i han despertat molt interès per part dels mitjans, ja que es tracta de projectes ambiciosos i molt enriquidors.

'Esclatant la memòria', el camp de treball de Corbera d'Ebre, va permetre als participants implicar-se de manera activa en la recuperació d'una part de la memòria democràtica d'un poble que va patir molt durant la guerra civil espanyola. A partir de les tasques de reconstrucció del Poble Vell, els joves van poder apropar-se a la realitat de la guerra civil, a la vegada que vivien una experiència inoblidable de convivència amb els companys.

A Alcarràs, el camp anomenat 'Llaurem l'asfalt' va contribuir a la construcció dels horts socials que promou l'Ajuntament, destinats principalment a famílies amb problemes socioeconòmics del municipi. El camp de treball va sensibilitzar els participants sobre la realitat que viuen aquestes famílies, que a més van desenvolupar tasques agràries com ara la neteja i desbrossada del terreny, la construcció de tanques o el muntatge del reg dels horts.

D'altra banda, també han tingut molt de ressò 'L'ós dels Pirineus' a Alòs d'Isil, i les dues edicions del 'Coopera' (a Reus i Mollerussa). 'L'ós dels Pirineus' pretén ajudar a la preservació de l'ós bru, espècie indicadora de la màxima qualitat de l'habitat i el medi ambient i el 'Coopera' es centra en la rehabilitació de pisos de persones amb problemes socioeconòmics residents en aquests dos municipis.

Jambe 2013: aventures als boscos belgues

Més de 100 joves de la FCEG, entre ells gairebé una cinquantena de Pioners i caps de l'AE Guspira de Rubí i l'AE Grimpamons de Castelldefels (Vegueria del Baix Llobregat-Vallès), van participar aquest estiu a la Jambe, un campament de més de 2.000 persones organitzat per les cinc associacions escoltes belgues. El campament estava dividit en quatre subcampaments, que competien simbòlicament entre ells per un premi final vinculat a l'ambientació protagonitzada per uns superherois.

Durant dotze dies, els participants catalans van poder experimentar la dimensió internacional de l'escoltisme envoltats d'escoltes de diferents països, realitzant amb ells tot tipus d'activitats i coneixent una mica més les seves tradicions. Acampats als boscos més antics de Flandes, van gaudir especialment de les activitats més 'aventureres', com ara l'escalada d'arbres, la vela, el kaiak o la tècnica infal·lible per encendre un foc! També van dedicar moltes hores al pionerisme, aprenent a gravar figures en fusta i a fer construccions diverses.

A banda de la Jambe, l'AE Guspira i l'AE Grimpamons van viure una altra experiència a Bèlgica cinc dies abans de l'inici del campament: van ser acollits per l'agrupament de Somzée, amb qui van compartir vetllades molt especials i que esperen retrobar en una altra ocasió.

Cursos de l'escola Forca a La Riba

Aquest estiu s'han realitzat dos cursos de formació a 'La Riba' que han estat un èxit de participació: un de caps d'unitat-monitors/es i un de caps d'agrupament-directors/es. La valoració ha estat molt positiva perquè la convivència durant més d'una setmana amb companys i formadors crea un clima similar al dels campaments, amb la motivació i l'energia que això suposa. A més, la combinació de formació i aire lliure sempre afavoreix qualsevol tipus d'aprenentatge.

Els Follets de tot Catalunya es troben per treballar els hàbits sostenibles!

La trobada dels més petits de l'Associació, la Folletada, va aplegar més de 500 persones a Santa Maria de Palautordera

El cap de setmana del 12 i 13 de maig, centenars de Follets es van trobar a Santa Maria de Palautordera per viure una nova edició de la Folletada, una de les trobades mítiques d'Escoltes Catalans.

Aquest tipus de trobades per branques es duen a terme cada tres anys i estan destinades a tots els i les membres de l'Associació que en aquell moment formen part de la unitat en qüestió. L'any passat es va realitzar la TREC (Trobada de Raïers d'EC) i fa dos una Mogollops i una Piosfera, així que era el torn de recomençar el cicle amb els Follets!

La Folletada té una màgia especial i no només per l'edat dels participants, sinó perquè es tracta del primer espai associatiu que els infants poden gaudir. Aquesta trobada els permet compartir experiències amb altres Follets i adonar-se que formen part d'un projecte que va molt més enllà del seu cau. Simplement, el fet de veure que hi ha altres nens i nenes que porten fulard és un gran descobriment per a ells, tot i que quedin perplexos i preguntin ben sorpresos: "per què és d'un altre color?".

Alternatives per evitar la contaminació

Enguany, els Follets havien estat convocats per l'astronauta PereNauta i els MegaBataFlautins, habitants d'un altre planeta. Davant d'aquesta

invitació tan suggeridora, ningú es va voler perdre la cita. Follets procedents de 33 agrupaments diferents d'arreu del territori (totes les vegueries d'EC van tenir representació!) van arribar dissabte a 'la Granja' acompanyats dels seus caps. Mica en mica, el terreny es va començar a omplir de tendes de campanya, com també d'il·lusions i ganes de treure el màxim profit de la trobada.

El motiu de la convocatòria era molt clar: els Follets tenien com a encàrrec ajudar a trobar solucions per evitar la contaminació dels diferents planetes, a través de l'assumpció d'hàbits sostenibles. Treballant colze a colze, els Follets i els MegaBataFlautins van estar mirant quins problemes té actualment la Terra i pensant en possibles mesures per solucionar-los.

Entre Follets, caps i col·laboradors, més de 500 persones van poder gaudir de la trobada sense pluja (tot i que aquesta amenaçava amb aparèixer dies abans). Es va fer molta feina a través de gimcanes, jocs i animacions molt divertides! La transició cap als nous hàbits proposats pels Follets es va consumir amb un ritual de foc. A més, el diumenge, es va donar el tret de sortida a aquesta nova vida més respectuosa amb el planeta amb la plantació d'un arbre i la creació d'un imant de nevera amb els aprenentatges que els infants havien fet i que s'endurien a casa. Esperem que la llavor del projecte arrel·li i creixi durant molts anys.

El repte de fundar un agrupament

Aquest curs s'han inaugurat dos nous agrupaments a Escoltes Catalans: El Calabrot d'Argent (Argentona) i l'Ermessenda de Carcassona (Barcelona)

Membres de l'AE Calabrot d'Argent d'excursió.

L'equip de caps de l'AE Ermessenda de Carcassona.

Crear un agrupament des de zero és una empresa ambiciosa, que requereix d'un procés més llarg i complex del que pot semblar a primer cop d'ull, però precisament per això també molt enriquidor i gratificant si culmina amb l'obertura d'un nou cau.

Enguany, Escoltes Catalans ha viscut dos processos d'obertura molt diferents, però igual d'engrescadors: el de l'AE Calabrot d'Argent a Argentona (Vegueria del Maresme) i el de l'AE Ermessenda de Carcassona (Vegueria del Barcelonès).

Fer escoltisme a Argentona

La vila d'Argentona mai havia tingut un agrupament escolta. Tot i que existien altres opcions d'educació en el lleure com els esplais o els casals, la proposta educativa que oferien era diferent a la de l'escoltisme. Per aquest motiu, quatre joves es van unir amb una idea clara: fundar un cau al poble. A partir d'aquí, van barallar diverses opcions, però finalment van escollir entrar a formar part d'Escoltes Catalans com a paraigües sota el qual treballar. "El que ens va agradar va ser el fet que no fos un espai lucratiu ni religiós, que treballés en valors i que fos una cosa diferent al poble", expliquen els caps, i afegixen que, per al cau, era molt important "l'autogestió i el sistema assembleari".

Mica en mica va anar creixent l'equip de caps –fins arribar a 16 membres– i, alhora, augmentava la participació i l'interès per part d'Escoltes Catalans, que a través de la Vegueria del Maresme assessorava i donava suport a l'Agrupament. Els caps feien reunions setmanals per fer seguiment dels processos administratius, les reunions amb la Vegueria, les entrevistes amb l'Ajuntament i per a parlar sobre molts altres temes que anaven sorgint.

Finalment, l'Agrupament va ser presentat en públic per primera vegada a l'abril, durant la fira d'entitats. Els caps expliquen que la mostra d'entitats "va estar bé", però asseguren que la consolidació de tota aquesta fase de preparació va ser la festa d'estiu, que l'Agrupament va celebrar el 31 de juliol a la plaça del poble. En aquesta festa es va fer palès l'interès i el suport per part de veïns, comerços i altres entitats. "Si la festa va ser un èxit va ser gràcies a la gent del poble, que ens va ajudar en tot". Actualment, el cau té les cinc unitats obertes i acull gairebé 90 infants i joves d'entre sis i disset anys, mantenint llistes d'espera per a alguns dels grups, que ja són plens.

Un agrupament al Casc Antic de Barcelona

La història de l'AE Ermessenda de Carcassona, al Casc Antic de Barcelona, és una mica diferent: d'una banda pel context urbà, i de l'altra pel paper que ha tingut l'Associació durant els primers passos de l'Agrupament.

El Districte de Ciutat Vella té un ampli ventall d'entitats que treballen per la cohesió social i la participació ciutadana, però té un dèficit d'entitats d'associacionisme educatiu en el qual els i les joves siguin els impulsors de les activitats, des del voluntariat i amb vocació de transformació social. Concretament, al barri de Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera hi ha menys moviment associatiu que a d'altres barris del districte. Tanmateix, anys enrere hi havia hagut almenys dos agrupaments escoltes que, per diversos motius, van haver de finalitzar la seva activitat. En aquest barri hi tenim la nostra seu i fa més de 15 anys que realitzem el projecte 'La Murga' pel dret a un habitatge digne. Així doncs, arrel de la relació amb veïns i veïnes del barri i amb les administracions, com a Associació sabem que un agrupament escolta per dinamitzar els infants i joves de la zona era una necessitat demandada per la població.

L'Ermessenda va néixer arran d'una visita a la seu de la Vanesa Faciabén, una noia que havia estat alumna dels cursos de l'Escola FORCA i volia entrar a formar part d'algun agrupament d'EC. En saber que era del barri del Casc Antic, on no hi ha cap cau de l'Associació, li vam fer una proposta: "I si fundes un agrupament al barri?". Dit i fet: la Vanesa va convèncer amics seus perquè se sumessin al projecte i així va aconseguir crear un Consell de 8 persones. Tots aquests futurs caps van començar a rebre formació per part de voluntaris i tècnics de l'Associació: sobre metodologia escolta i pedagogia, sobre recursos, sobre gestió econòmica, etc.

Paral·lelament, van anar treballant en la recerca de local (finalment es van establir al Centre Sant Pere Apòstol) i en iniciar relacions amb l'entorn. Per això, l'Agrupament es va presentar a les famílies interessades en una reunió al juny i, tot seguit, va participar a la festa major del barri, amb un estand a la fira d'entitats.

Fa algunes setmanes van iniciar el curs amb les unitats de Follets i Llops i un petit grup de Raïers, que tan de bo creixi aviat i els permeti obrir Pioners i Clan en un futur proper, perquè l'escoltisme segueixi creixent al país!

La trobada més multitudinària de joves de l'escoltisme català, la TroPiCat, reuneix 2.300 persones a Cardedeu

La Trobada de Pioners, Pioneres i Caravel·les de Catalunya (TroPiCat) va aplegar centenars de joves disposats a fer accions de servei i a enfortir l'escoltisme al nostre país

Aquesta és la tercera gran trobada de la Federació Catalana d'Escoltisme i Guiatge, organitzada per les tres associacions membres: Minyons Escoltes i Guies, Acció Escolta de Catalunya i Escoltes Catalans

Tots els grups van dedicar el matí de diumenge a fer trenta activitats d'Aprenentatge i Servei, com ara cuinar un àpat amb productes de consum responsable, fer un taller amb persones discapacitades o preparar un programa de ràdio per a totes les veïnes i veïns del municipi.

La TroPiCat, la Trobada de Pioners, Pioneres i Caravel·les de tot Catalunya, s'ha convertit en la trobada de joves de l'escoltisme català més multitudinària de la darrera dècada. Entre els centenars de joves d'entre 14 i 17 anys, els seus caps i les desenes de col·laboradors, un total de 2.300 persones van passar un cap de setmana a Cardedeu amb l'objectiu d'enfortir l'escoltisme i de potenciar les accions de servei.

Els Pioners i Pioneres van arribar dissabte al matí procedents de tot el territori i representant agrupaments de les tres associacions de la Federació Catalana d'Escoltisme i Guiatge (FCEG): Acció Escolta de Catalunya, Minyons Escoltes i Guies i Escoltes Catalans.

En l'acte inaugural de la trobada, que va tenir lloc dissabte a la tarda, el president de la Federació Catalana d'Escoltisme i Guiatge, Victor Muntés, va manifestar: "Som aquí per fer dues coses: conèixer-nos més i demostrar que els i les escoltes units podem fer un món millor". Per la seva banda, el Director General de Joventut de la Generalitat de Catalunya, Antoni Reig, va recordar el seu pas per l'escoltisme: "Avui és un dia històric que recordareu vosaltres i recordarà el país. L'escoltisme és una escola de compromís: podem dir que avui aquí hi ha 2.300 ciutadans

**2300 persones,
575 tendes de
campanya,
100 grups de joves
fent un raid,
més de 60 entitats
i desenes de persones
col·laboradores**

compromesos amb el país, el poble i l'entorn". L'alcalde de Cardedeu, Calamanda Vila, també escolta, va agrair a tots els assistents la seva presència al poble: "A Catalunya hi ha molta gent que tenim la ferma convicció que cal treballar pel bé de la nostra gent i un exemple sou vosaltres", va dir.

A la tarda, els i les joves es van dividir en 100 grups per realitzar un raid per tot Cardedeu, en el qual entre joc i joc van poder debatre i reflexionar sobre els valors que es treballen al cau. Després del concert de la nit, tots els grups van dedicar el matí de diumenge a fer una trentena d'activitats d'aprenentatge i servei en col·laboració amb altres entitats del poble, com ara cuinar un àpat amb productes de consum responsable, fer un taller amb persones discapacitades o preparar un programa de ràdio per a tots els veïns del municipi.

Malgrat la pluja, les activitats i l'acampada es van dur a terme sense problemes. A més, s'ha aconseguit complir els objectius de l'esdeveniment: treballar el compromís dels joves perquè s'impliquin i contribueixin a transformar el seu entorn. La trobada també pretenia ser un espai de coneixença entre joves de les tres associacions escoltes de la FCEG per enfortir i unir aquest moviment a nivell de país.

La tercera gran trobada interassociativa

La Tropicat ha estat la tercera gran trobada de la FCEG, organitzada per una comissió de voluntaris formada per persones de les tres associacions. L'any 2011 es va realitzar la Trobada de Caps a Manresa i l'any passat la Clarotada (per a Claners, Ròvers i Truc), a la zona d'acampada de La Riba. Tots aquests projectes han estat fruit

Lluís Marco, Trini Molist, Víctor Muntés i Jose Cayuela, presidents de les tres associacions de la FCEG.

del treball fet en els darrers anys amb l'objectiu de donar força a l'escoltisme en el nostre país.

Amb més de 100 anys d'història, 20.000 membres a Catalunya i 40 milions arreu del món, aquest moviment educatiu segueix creixent any rere any i ara, més que mai, vol ser un referent de l'educació en valors i el servei a la comunitat.

Àngel Castiñeira: “el *bon lideratge* no és el que dóna ordres, és el que aconsegueix mobilitzar la gent davant d’una causa”

***Educar en el lideratge* és el nou volum de la col·lecció *Reflexions en veu alta*, on l'autor Àngel Castiñeira tracta de manera aprofundida el paper de l'escoltisme com a escola de lideratge i alhora el lideratge com a eina de transformació social**

Àngel Castiñeira durant la presentació del llibre al CCCB.

El passat 13 de juny, la Fundació Escolta Josep Carol i Escoltes Catalans van presentar conjuntament el llibre *Educar en el lideratge* d'Àngel Castiñeira, al CCCB. Es tracta d'un nou número de la col·lecció *Reflexions en veu alta*, que té com a objectiu generar debat i reflexió a l'entorn de temes d'interès per a l'escoltisme, la comunitat educativa i el conjunt de la societat.

En aquest nou volum, Àngel Castiñeira reflexiona al voltant del potencial del mètode escolta per afavorir el desenvolupament integral de la persona a través de la vivencialitat, el treball en equip, la distribució de rols i funcions o el contacte amb el medi ambient i el respecte per aquest. L'autor afirma que tots aquests elements permeten que s'hi desenvolupin moltes de les actituds propícies perquè es generi un bon lideratge, però cal tenir en compte que parlem d'un procés on hi entren en joc molts elements.

L'acte va ser presentat per Victor Muntés, president d'EC, que va situar l'auditori en el per què de l'interès de l'Associació en aquesta temàtica: “Volem aprofundir en el concepte, relacionant-lo amb l'escoltisme, perquè creiem que pot ser un veritable motor social”. Tor seguit, Ernest Benach, president de la Fundació Escolta Josep Carol, va corroborar la importància de l'existència de líders en la nostra societat, així com la necessitat de reformular alguns estils de lideratge molt arrelats per tal que siguin útils per a la societat i capaços d'assumir els reptes que el país està vivint.

Durant l'acte també van participar Muriel Casals, presidenta d'Òmnium Cultural; Antoni Zabala, pedagog i director de l'Institut de Recursos i Investigació per a la Formació i Eduard Vallory, membre del 1st Century Leadership Initiative de WOSM. Zabala i Vallory van protagonitzar una taula rodona amb Àngel Castiñeira, moderada per la cap d'Àmbit de Relacions Exteriors d'EC, Elena González.

Alguns apunts sobre lideratge

Segons Castiñeira, els líders no neixen ni es fan d'un dia per l'altre: un líder es va fent a partir de les vivències i de les capacitats que desenvolupa. “Si feu un curs sobre lideratge, sabreu moltes coses sobre el terme... però no sereu millors líders. Cal ‘entrenar’ hàbits per formar-se en lideratge”, va sentenciar durant els primers minuts. Per aclarir el concepte, va fer ús de la metàfora explicant que la formació del lideratge necessita el seu temps com qualsevol procés educatiu: ‘L'aprenentatge no és omplir un got, sinó encendre un foc’. I va continuar amb un símil entre l'educació en el lideratge i el fet de conrear: “cal saber quan fer-ho, cal tenir paciència, perseverança, dedicació...”.

Segons Castiñeira, el bon lideratge no és el que dóna ordres, però sí el que aconsegueix mobilitzar la gent davant d'una causa. ‘Les persones estan acostumades a manar i no a deliberar i a prendre decisions conjuntament, que és més difícil’, va seguir Castiñeira, explicant que l'aposta per un lideratge compartit “és un desafiament, però no vol dir que no sigui possible”. Però sol o acompanyat, cal considerar tres elements essencials que ha de tenir un bon líder: la teoria (knowing that), la pràctica (knowing how) i la qualitat humana (being).

El triangle del lideratge té forma pentagonal, perquè cal sumar-li un context i uns mitjans a la causa, els líders i els seguidors.

S'ha de tenir present que un líder no actua mai sol, necessita sempre un grup per tirar endavant un projecte. Per tant, es podria concebre el lideratge en forma de triangle on una punta representa el o els líders, l'altra representa els seguidors i la darrera, la causa. Però Castiñeira va perfilar aquesta definició afegint dos nous elements: “El triangle del lideratge té forma pentagonal, perquè cal sumar-li un context i un mitjans a la causa, els líders i els seguidors”.

Reprement la idea del procés educatiu, el pedagog Antoni Zabala va destacar una de les realitats de l'escultisme que porta implícita l'aposta per l'educació: “Fem formació de caps i no selecció de caps”. Zabala creu en el paper positiu dels líders, alhora que reclama que s'expliciti el camí cap on es vol anar, per evitar que els seguidors es deixin portar per models ambigus, davant dels quals costa ser crítics. Si seguim un líder “cal saber com ho fem i per què ho fem”, va afirmar. Eduard Vallory, en una connexió en directe des de Nova York, també va aportar la seva visió del tema. “La patrulla és l'escola de caràcter

per a l'individu”, va afirmar, fent referència a la importància de la vida en petit grup per al creixement personal dels infants. La interacció amb els altres, la convivència, l'assumpció de reptes conjunts... tot un seguit d'aspectes que es deriven d'aquesta vida en comunitat i que deixen la seva empremta en cadascú dels membres del grup. Partint de la seva experiència en l'escultisme, va explicar: ‘Sovint s'ha equiparat erròniament responsabilitat amb autoritarisme. La vida en grup et permet fer tot entre tots, amb responsabilitats diferents. Aquest és un dels punts forts de l'escultisme, la perfecta combinació d'aspectes individuals i col·lectius que ajuden al desenvolupament de la persona.

El lideratge no s'aprèn des de la teoria, sinó des de l'experiència

Vallory també va reforçar la idea de Castiñeira sobre ‘l'entrenament’ d'hàbits, la importància de l'experiència en el procés de formació de líders: “El lideratge no s'aprèn des de la teoria, sinó des de l'experiència. Per això l'escultisme és clau en aquest procés”. Vallory va concloure lligant el tema amb un dels objectius principals de l'escultisme: “El lideratge és l'eina principal per contribuir a la transformació social”.

Elena González, Àngel Castiñeira i Antoni Zabala durant la taula rodona sobre lideratge.

L'Escola FORCA adapta els cursos a la nova normativa de formació en el lleure

Nova normativa de formació en el lleure

La nova programació dels cursos de formació de monitor/a i director/a d'activitats d'educació en el lleure infantil i juvenil sorgeix com a resposta a una doble necessitat. Per una banda, es tracta d'actualitzar els cursos de formació en el lleure que s'han estat fent els últims 30 anys, adaptant-los al model de formació per competències que actualment impera tant en l'àmbit educatiu com en l'àmbit laboral. Per l'altra banda, es pretén aconseguir que aquests cursos ocupin un espai propi en el nou sistema de formació professional, ajustant-los al nou marc de les

qualificacions professionals, però reivindicant la seva especificitat i el valor afegit que aporten.

Tots aquests canvis no signifiquen començar de nou, sinó replantejar la formació d'educadors des d'un enfocament per competències, aprofitant tota l'experiència, la creativitat i les propostes metodològiques que l'associacionisme educatiu i les escoles de lleure han aportat a l'educació.

L'aprenentatge de les competències

Tal com descriuen Zabala i Arnau (2007), l'aprenentatge de competències està relacionat amb les condicions que s'han de donar perquè aquests aprenentatges siguin més significatius i funcionals. Quan es parla d'aprendre competències, es fa referència a un procés que implica els aspectes següents:

- Relació entre els nous continguts i els coneixements previs
- Un aprenentatge funcional i contextualitzat
- Deixar de centrar-se en el saber (coneixement conceptual) i centrar-se en el saber fer (habilitats) però de forma relacionada amb conceptes i actituds, ja que són necessaris per posar-ho en pràctica
- Aplicabilitat i transferència dels aprenentatges
- Reflexió sobre el propi procés d'aprenentatge
- Canvi de protagonista en el procés d'aprenentatge (del professor a l'alumne/a)
- Actitud favorable cap a l'objecte de l'aprenentatge

Cap a un nou model de formació

Al nostre país, la formació per competències es va introduir per primer cop en la formació professional per donar resposta als nous sistemes de qualificació professional que s'estaven implantant a tot Europa.

Actualment, les competències són l'element de continuïtat entre el sistema formatiu i l'activitat professional, i això implica programar l'aprenentatge des del desenvolupament de competències per després poder-lo posar en pràctica en les activitats professionals.

En la regulació de la formació professional hi intervenen dos organismes de l'administració:

- l'educatiu (Departament d'Ensenyament), que estableix les qualificacions professionals i els cicles formatius, i
- el laboral (Departament d'Empresa i Ocupació), que determina les necessitats prioritàries de formació a partir de l'anàlisi del mercat de treball i expedeix els certificats de professionalitat.

Els cursos de formació en el lleure depenen d'un tercer organisme (el Departament de Benestar Social i Família, a través de la Direcció General de Joventut), que regula tant les activitats de lleure infantil i juvenil a Catalunya com la formació requerida a les persones responsables de les activitats, siguin aquestes retribuïdes o, com en el cas d'Escoltes Catalans, de caràcter gratuït i voluntari.

Equiparar els cursos de formació en el lleure a les qualificacions i als certificats de professionalitat representarà un reconeixement a la formació que es realitza des de les escoles d'educadors en el lleure infantil i juvenil, és a dir, **tant els educadors/es que realitzin la seva tasca professional des del voluntariat, com els que la realitzin des de l'activitat remunerada, seran reconeguts a tots els efectes com a professionals de l'educació en el lleure.**

Per tant, el fet d'adaptar la formació als estàndard d'ensenyament reglat i laborals permet a la formació en el lleure no quedar fora dels principals sistemes formatius, i mantenir alhora la singularitat i el valor afegit que ofereixen aquests cursos.

Canvis que implica en els cursos de formació en el lleure

Tots aquests canvis representen, en general, una manera diferent d'encarar els processos formatius, tot i que des de l'àmbit del lleure hi ha una bona part dels aspectes de la nova formació per competències que ja s'estan aplicant com a característica intrínseca de l'educació en el lleure i, en particular, la perspectiva metodològica que històricament ha mantingut la mateixa Escola FORCA.

Tot i els canvis que s'estan produint, l'Escola FORCA mantindrà la formació específica d'escoltisme per als caps de l'Associació

El nou enfocament requereix, en primer lloc, la revisió dels diferents elements de la programació dels cursos: des d'orientar la formació al desenvolupament de capacitats fins a incorporar l'avaluació continuada durant tot el procés, aspecte que fins ara es feia de manera intuïtiva.

En segon lloc, implica una sèrie de canvis més tècnics i de gestió de la formació, per exemple, augmenten les hores lectives, s'estructura el curs en mòduls diferenciats, s'ofereix la possibilitat de formació a distància o bé varien els requisits d'entrada dels alumnes als cursos d'educadors del lleure.

Finalment, no podem perdre de vista que el fet d'incorporar als títols de monitors - caps d'unitat i de directors - caps d'agrupament la formació per competències representa també poder assumir aquesta nova concepció metodològica en el dia a dia de l'educació en el lleure, una nova manera d'acompanyar l'educació en valors que s'està fent des de l'associacionisme educatiu.

QÜESTIONS PRÀCTIQUES: COM AFECTA ELS NOUS CURSOS DE L'ESCOLA FORCA?

- Se seguiran oferint cursos de monitors/es-caps d'unitat i directors/es-caps d'agrupament sencers i no com a mòduls independents.
- Aprofitarem l'opció d'oferir formació a distància per no alterar ni la durada dels cursos ni el seu cost.
- Fer formació a distància no vol dir només fer cursos online. Des de l'Escola s'incorporaran part d'aquestes hores a la memòria de pràctiques i al projecte d'intervenció.
- El curs de monitors/es-caps d'unitat serà de 310 hores dividides en: 105 hores presencials (abans 100h), 160 hores de pràctiques (abans 150h) i 45 hores a distància (abans 25h).
- Desapareix la formació especialitzada del curs de directors/es-caps d'agrupament, tot i que es mantindrà la formació específica d'escoltisme per als caps de l'Associació.
- Només podran accedir al curs de directors/es-caps d'agrupament aquelles persones que ja tinguin el títol de monitor/a de lleure o que tinguin una titulació de grau, diplomatura o llicenciatura en educació infantil, educació primària, educació social, pedagogia o psicologia i acreditin 2 anys d'experiència com a monitors/es.
- El curs de directors/es serà de 320 hores dividides en: 141 hores presencials (abans 100h més 70h de formació especialitzada), 160 hores de pràctiques (abans 175h) i 59 hores a distància (abans 25h).
- Les convocatòries per presentar les memòries de pràctiques i els treballs seran les mateixes: 30 de setembre, 31 de desembre i 31 de març.

**Fundació Escolta
JOSEP CAROL**
ESCOLA FORCA

La desobediència civil, una eina per a la incidència

M. Gabriela Serra

©Lluís Bertrams

Vivim uns temps plens d'incerteses, desconcert i desenganys. La crisi econòmica i de valors que patim té tal fondària que per a molts sembla que no hi hagi sortida. Les institucions democràtiques i la classe política, en general, han demostrat la seva incapacitat per cercar solucions capaces de modificar les causes, les conductes i els interessos que han provocat aquest daltabaix.

I la societat civil, malgrat les manifestacions de rebuig a seguir patint les mesures econòmiques i socials regressives adoptades per qui ens governa, constata que aquestes no donen els fruits esperats. La impotència guanya espai, però també la resistència està present. Velles formes de lluita es reprenen en l'escenari polític emparades sota el concepte de Desobediència Civil: des de no pagar els farmacs fins a no abonar el peatge de les autopistes, passant per negar-se a ser desallotjats per impagament de les hipoteques o practicar l'acolliment d'immigrants irregulars desobeint el reglament que penalitza l'hospitalitat. Com deia Paulo Freire, "Les coses no són així, estan així i podem canviar-les".

Però què és, com es defineix i es practica la Desobediència Civil?

La Desobediència Civil és una eina referencial de la No-violència, emprada per lluitar contra la imposició d'una llarga sèrie de lleis i polítiques militaristes, segregacionistes, econòmiques, mediambientals, etc. Parteix de l'obligació moral no solament de resistir passivament a la decisió majoritària, sinó d'oposar-se a ella activament. És l'obligació de dissentir, perquè no sempre fem el que volem, però ningú pot obligar-nos a fer el que no volem.

Així doncs, la Desobediència Civil és un acte de dissidència intencionadament il·legal, realitzat amb la finalitat d'incidir aconseguint un canvi de millora social, expressat de manera no violenta i disposat a acceptar les conseqüències penals que pugui comportar. És un acte excepcional, que es realitza enfront la impossibilitat de trobar altres mitjans legals o espais polítics que permetin aplegar els canvis proposats. I aquesta impossibilitat d'aconseguir transformacions també es fa palesa en les societats democràtiques, massa procedimentals i poc

participatives, que basen el seu poder en l'obligada obediència i coresponsabilització de tots els ciutadans i ciutadanes envers les majories polítiques. I així actuem, normalment.

Però davant de lleis, mesures polítiques o costums culturals molt arrelades que atempten, no ja les opcions polítiques particulars, sinó que neguen o atempten els drets humans, socials, culturals, polítics o econòmics de tothom o d'algun sector de la població, llavors no hi ha cap majoria que pugui estar per sobre de les conviccions ètiques i morals individuals. Aleshores la solidaritat —encara que sigui per una causa minoritària— obliga a la Desobediència Civil.

Per resumir, cal entendre la Desobediència Civil com un acte de dissidència col·lectiva que planteja la resistència envers el domini i els límits democràtics imposats en nom de les majories polítiques i que, mitjançant accions d'incidència, cerca transformacions socials, situant la legitimitat de la desobediència pel damunt de la legalitat de les lleis injustes. La Desobediència Civil és una eina d'aprofundiment democràtic de tot estat de dret.

Albert Carner

Director General de Política i Promoció Econòmica de la Generalitat de Catalunya. Pare d'una Raiera de l'AE Jaume Vicens Vives.

Transformar la societat és un repte que alguns col·lectius inscriuen en el seu ideari. És el cas d'Escoltes Catalans. Però com passar de l'enunciat a la realitat? Només els individus tenen al seu abast la transformació. Els seus valors, les seves actituds, i un sentit determinat de pertinença social i també de perseverança, conformen la clau de volta del canvi. Tot depèn de l'educació que han rebut, en quins valors s'han format i quins han estat els seus referents, d'entorn i personals. I és en tot això on l'escoltisme es reconeix. La Nina, la meua filla, ja és a Raiers. Des que es va incorporar als Follets del Jaume Vicens Vives de Molins de Rei tot ha anat molt de pressa. També el seu creixement personal. Un creixement fet d'hores al cau compartint jocs i raonaments, fet de sortides, rutes i campaments, vivint i convivint, fet d'experiències que se sumen a les de casa i l'escola. Fet, sobretot, d'emmirallar-se en uns joves que cada dissabte, molts caps de setmana i uns dies de cada estiu, han estat i són els seus referents. Els caps com a agents transmissors dels valors, de les actituds, de la consciència de pertànyer i de voler canviar les coses. L'amic Eduard Vallory en el seu llibre *L'escoltisme mundial. La discreta remor d'un bosc que creix* li va escriure aquesta dedicatòria: "Per a la Nina, que cada cop que va d'excursió descobreix que hi ha coses que li agraden i coses que no, i que així va aprenent quines coses de veritat ens fan feliços". Avui la Nina es coneix millor com a persona i, a poc a poc, va descobrint un món que també nosaltres els grans voldríem transformar.

Montserrat Auqué Gahete

Auxiliar administrativa. Membre de la Junta del Centre de Lectura de Reus. Mare d'un Claner de l'AE La Mulassa.

El meu primer contacte amb l'escoltisme va ser d'enveja sana. Sense saber, de fet, què era el moviment escolta, jo tenia per companyes d'escola algunes noies que anaven a l'Agrupament i s'ho passaven d'allò més bé, a l'edat de 12 o 13 anys. Tenien un vincle especial i jo en volia formar part. Com sigui que a casa meua no n'hi havia tradició ni coneixement no se'm va facilitar l'accés al món de l'escoltisme. Però, ves per on, la vida va fent i et va posant a un o altre camí segons la persona que ets i així va ser que, pocs anys després, tota la meua gent de fora de casa era -o havia estat en algun moment- membre de l'Agrupament Escolta La Mulassa de Reus, aquell on jo em delia per anar de més joveneta! I com que la vida és persistent i els valors de l'escoltisme em semblaven i ens semblen (a mi i al meu company) del tot necessaris per a l'educació de les persones, vet aquí que el nostre fill avui és Claner del mateix agrupament de Reus on el seu pare va ser als seus inicis. El cercle es tanca i continua, com crec que han de seguir vigents els valors de l'escoltisme que formen persones capaces de fer front al món que ens ha tocat viure, d'estimar i respectar els altres i l'entorn des de l'amor per un mateix i el seu poble. No defalliu!

Josep Oliveras

Dinamitzador TIC. Antic cap de l'Àmbit de Vegueries i de l'Àmbit de Gestió i cap de l'AE Joan Maragall.

Segur que heu escoltat alguna vegada aquella frase que diu "un cop escolta, escolta per sempre", oi? El que vol dir és que un cop has viscut l'escoltisme, encara que marxis de l'Agrupament o de l'Associació, sempre seguiràs portant aquells valors, aquella manera de fer, arreu on vagis. No són poques les vegades que m'he trobat amb aquell somriure de complicitat en reconèixer -o ser reconegut- un company o companya que havia anat a un cau. I d'això és del que es tracta, d'aquest agermanament, aquest sentiment de pertinença, aquesta implicació. El que no diu la frase però també és ben cert, és que "sempre es pot ser escolta", hi ha molta gent que sense haver-ho viscut en primera persona s'identifica amb el projecte, que creu en els mateixos valors, que lluita dia a dia per les mateixes causes però que no sap que es pot ser escolta de moltes maneres. A través d'Amescoltes es pot donar un cop de mà de formes diverses, es pot ser escolta des d'aportant coneixement fins aconseguint recursos necessaris per seguir desenvolupant la tasca educativa i de transformació social, tant i tant necessària en aquests moments. Jo no ho he dubtat ni un instant, fent una petita aportació puc seguir posant el meu gra de sorra, com fan els i les caps, com fan totes les persones de l'Associació, com fan els escoltes de tot el món... Per fer d'aquest un món millor.

Ester Rosàs Cortada

Traductora, sòcia fundadora i directora de Tradnologies. Antiga cap de l'Àmbit de Relacions Exteriors d'Escoltes Catalans i cap de l'AE Quico Sabaté. Mare d'un Follet i una Lloba de l'AE El Pasqualel.

La meua vida no es pot entendre sense fer referència a l'escoltisme. Els meus pares ja es van conèixer en una de les primeres experiències de coeducació en l'escoltisme català, ja fa més de 40 anys. Amb ells vaig créixer en els valors de l'escoltisme, del qual vaig formar part activa dels 6 als 31 anys: des de Follet a l'AE Quico Sabaté (aleshores Abat Escarré) fins a cap de Relacions Exteriors d'Escoltes Catalans. En tots els àmbits de la meua vida puc veure reflectit dia a dia el que vaig aprendre en totes aquelles inestimables vivències: dels campaments d'estiu a les conferències mundials d'escoltisme o de guiatge, des de l'aventura a la muntanya fins a les trobades de branques. Hi veig una actitud sempre optimista, ganes de fer que les coses siguin una mica millors cada dia, consciència de grup, i un llarg etcètera. Per res del món permetria que els meus propis fills, la Bruna i el Pol, es perdessin l'oportunitat de viure el que jo he viscut, de tenir tot això a l'abast i de contribuir, també ells, amb el seu granet de sorra a deixar el món millor com l'hem trobat.

Vull col·laborar amb els projectes de suport a l'escoltisme que impulsa Amescoltes

- ☐ Col·laborant com a expert en _____
- ☐ Realitzant una aportació material de _____
(exemple: cedint o donant un bé immoble, cedint o donant un terreny d'acampada...)
- ☐ Realitzant una aportació econòmica de
 - ☐ 30 € (representa 0,08 € dia/any)
 - ☐ 60 € (representa 0,16 € dia/any)
 - ☐ 100 € (representa 0,27 € dia/any)
 - ☐ 300 € (representa 0,82 € dia/any)
 - ☐ _____ (una altra quantitat)

Forma de pagament

- ☐ Un sol cop
 - ☐ Faré una transferència al compte 2100-0647-91-0200220328
 - ☐ Per domiciliació bancària (nosaltres carregarem la quantitat que senyalis)
- ☐ Anualment
Només per domiciliació bancària. Ens posarem en contacte amb tu per notificar-te quan et carregarem la teua aportació econòmica. Si desitges donar de baixa la donació anual envia un mail a amescoltes@josepcaro.org o truca al 93 268 91 11.

Domiciliació bancària

Banc o Caixa: _____

Núm. de compte: _____

Entitat Oficina DC Codi de compte

Signatura _____

L'ESCOLA DE L'ESCOLTISME LAIC

caps d'unitat
monitors/es
caps d'agrupament
directors/es
formació
especialitzada

Fundació Escolta
JOSEP CAROL
ESCOLA FORÇA

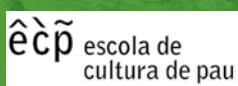
C/Mare de Déu del Pilar, 16-18, 08003 Barcelona
Horari d'atenció: de dilluns a divendres
de 9h a 14h i de 16h a 20h
Tel.: 932689111 - Fax: 932689112
forca@josepcarol.cat
www.josepcarol.cat

Amb l'aval associatiu d':

escoltes
catalans

Amb la col·laboració de:

En conveni amb:

Ajuntament de Barcelona

 Generalitat
de Catalunya

